

ENTREVISTA

“Associem la intel·ligència amb la pesadesa però el futur és la lleugeresa”

Milena Busquets, escriptora, publica ‘Gemma’

XAVI AYÉN
Barcelona

La novel·la anterior de Milena Busquets (Barcelona, 1972), *També això passarà* (2015), va ser un fenomen d'aquests que es veuen de tant en tant, amb traduccions a més de trenta països. Rere aquella elegia vitalista a la mare de la mateixa Busquets, l'editora Esther Tusquets, ara torna amb *Gemma* (Amsterdam/Anagrama, a la venda dilluns en català i dimecres en castellà), novament amb una narradora molt -però que molt- semblant a ella, que evoca una companya de classe al Liceu Francès que va morir als 15 anys. Mentrestant, surt amb un noi, parla amb amigues, va al teatre, té cura dels fills... Busquets atén aquest diari a un restaurant de l'Eixample.

El lector té la impressió de llegir una no-ficció en què ha canviat els noms...

Quina mania de pensar que l'autoficció ha succeït de debò. La realitat sense polir no aguanta una novel·la. Només mantinc el nom de Gemma, no podia anomenar-la de cap altra manera. A la protagonista no l'anomeno Milena ni Blanca; no té nom.

Arrossegava la mort de la Gemma fa temps?

Sí, fa molts anys. Escriure no em serveix com a teràpia, però és una tasca de rescat. La Gemma és ara aquí, no canviarem el món però sí que rescatarem la gent que estimem. Va ser una putada enorme que es morís, però ara hi ha un llibre que en parla.

És un fet tràgic però un llibre alegre.

Em nego a parlar de la vida, que n'és de bonica, i de la mort, ai quina desgràcia, perquè és tot barrejat. Faig una novel·la vital de la mort d'una nena de 15 anys i sense banalitzar-la, perquè el nostre cap passa del drama a l'acudit en un moment.

Hi ha un munt de frases que podrien ser aforismes. Exemple: “Als quinze anys ja sabem tot el que sabrem sobre l'amistat, no millorem com a amics, en tot cas empitjorem”.

M'agrada donar la meua opinió, és un defecte. El personatge que més m'agradava de Quino era la Susanita, que deixava anar unes llaunes enormes per explicar que a la botiga no hi havia pèsols...

D'altres farien 500 planes amb la història d'una adolescent morta. Vostè, només 150.

És per educació: no vull donar la llauna o ser una pesada, això és molt de la nostra burgesia. El que puc dir en una frase no ho dic en tres pàgines. Si ets García Márquez, pots permetre-t'ho, però jo... Avorrir la gent és greu, a la gent no se l'avorreix, sisplau.

Vostè reivindica la frivolitat.

Hi ha una cosa de caràcter, el tens o no, hi ha gent més taciturna; no ho tries. S'associa la intel·ligència amb la pesadesa, els grans rotllos, i jo crec que el futur és en la lleugeresa, la llibertat. Ens fan molts sermons, i a mi em van ensenyar a intentar que la gent somrigui amb mi, que no es llancin pel balcó.

Un altre tema és la culpabilitat com a mare...

Els adolescents t'exhibeixen la seva llista de greuges cada dia: que si no hi ha cereals, que l'apartament és petit, que no cuines... Els fills et posen els peus al terra. No som per-

GREGORI CIVERA / ANAGRAMA

Milena Busquets

FEMINISME

“Jo dic coses per les quals, si fos un paio, potser em ficarien a la presó”

fectes, però vivim estúpidament amb l'aspiració d'arribar a ser-ho... i sap com això et complica la vida?

Parlem dels models d'home...

El meu pare i el meu avi em van salvar el gènere masculí per sempre, m'adoraven i sempre van ser presents. En canvi, amb la mare... Sempre vaig estar convençuda que no tindria filles, sinó fills, i així ha estat. El nou feminisme és genial, el més important que ha passat al món en els últims anys. Però, a títol personal, els que més m'han facilitat la vida han estat els homes. No m'agrada demonitzar-los, tampoc

les dones. Jo dic coses que, si fos un paio, potser em ficarien a la presó. Potser està bé per reequilibrar la balança, però...

A la narradora no li agrada la seva parella.

L'està abandonant des de la pàgina 1. Sense arribar a l'obscenitat de Kureishi a *Intimitat*, volia explicar un final, amb afecte perquè tots els personatges són gent que estimo. Tu no tries de qui t'enamores ni et desenamores, no podem fer-hi res, perquè ens estimin o perquè ens deixin d'estimar.

No hi ha ètica que valgui.

L'amor és l'únic lloc que ens queda on podem fer el que ens doni la gana, sense donar explicacions. A partir dels 40 anys, quan t'han fet molt de mal, s'hi pot continuar obert? Jo ho intento, però els meus amics més llestos es comencen a tancar, a protegir-se.●

Patrici Tixis, president del Gremi d'Editors d'Espanya

MAGÍ CAMPS
Barcelona

Patrici Tixis, fins ara vicepresident de la Federació de Gremis d'Editors d'Espanya (FGEE), ha assumit, en funcions, la presidència de la institució arran de la dimissió del fins ara president, Miguel Barrero, després de dos anys al capdavant de la federació. Barrero, vinculat a Santillana, va deixar el grup editorial arran de la compra de la part espanyola per la finlandesa Sanoma Corporation.

Patrici Tixis actuarà com a president en funcions fins que l'assemblea general de l'entitat convoqui eleccions abans d'un any. Tixis (Sarrià de Ter, 1961) té una llarga experiència en el sector de la comunicació i del llibre i és director de comunicació del Grup Planeta i president del Gremi d'Editors de Catalunya, així com de la Cambra del Llibre de Catalunya.

En el comunicat, la junta directiva de la FGEE destaca “la tasca de Miguel Barrero a favor de la consecució d'un pacte a favor del foment de la lectura i del llibre, com també els esforços desenvolupats durant la pandèmia en interès del sector del llibre”.

Tixis considera que la línia en què treballaven amb Barrero, “amb reptes molt importants”, ha de continuar, i posa èmfasi en “el foment de la lectura a través de la constitució de les taules del llibre, així com la modernització i digitalització del sector”. El nou president també subratlla que “hem de treballar en la defensa de la propietat intel·lectual, que es veu molt amenaçada pel creixement de la pirateria”.●

Quina rara momificació van fer a una dona egípcia de fa 3.000 anys?

Sir Charles Nicholson va ser un home de múltiples facetes. A més de dedicar-se a la política, va tenir temps de fundar la Universitat de Sydney i convertir-se en explorador, antiquari i filantrop al llarg de gairebé 100 anys de vida (1808-1903). El 1856-1857, durant un viatge a Egipte, es va encapritxar amb el sarcòfag d'una mòmia i va adquirir el conjunt complet: taüt, cos momificat i coberta de fusta decorada. Un cop a Austràlia, ho va donar tot a la seva universitat el 1860, on es va estar fins que va passar a formar part del Museu

Chau Chak Wing de Sydney.

Les primeres anàlisis de la inscripció del taüt van identificar el propietari com una dona noble anomenada Meruah. La iconografia utilitzada indicava que el sarcòfag va ser elaborat al voltant de l'any 1000 abans de Crist, durant la XX Dinastia (1190-1070 a.C.) que va fundar Sethnajt, general dels exèrcits egipcis, i que va ser l'última del període conegut com a Imperi Nou.

Malgrat els diversos estudis a què s'havia sotmès el conjunt (l'últim, una tomografia computeritzada feta el 1999), ningú no s'ha-

via adonat de l'estranya peculiaritat de la mòmia. Investigacions recents utilitzant tecnologia punta han permès descobrir que Meruah va ser recoberta amb una rara coberta de fang pintat després de l'embalsamament, segons un article publicat a la revista *Plos one*.

Els arqueòlegs ja havien trobat ocasionalment en el passat cossos momificats entre finals de l'Imperi Nou i la Dinastia XXI (1294-945 a.C.) que utilitzaven una coberta de resina dura que servia de protecció, especialment en les mòmies reials. Els especialistes de la Universitat Macquarie han determinat que Meruah era una jove d'entre 26 i 35 anys.

La datació per radiocarboni dels embolcalls de lli assenyalen que va viure entre els anys 1200 i 1113 abans de Crist, cosa que significa que el cos és més antic que el taüt. Els investigadors creuen que els comerciants egipcis del segle XIX

EL REPTE

Sarcòfag i capa de fang

**I DEMÀ...
Què tenien en comú Kevin Ayers i John Cale, a part de ser britànics i grans músics?**

van enganyar Nicholson col·locant el cos en un sarcòfag que no era el seu per vendre'l com un joc complet.

Les anàlisis també van revelar que la coberta de fang recobreix completament el cadàver i està encaixada en diferents capes dins dels embolcalls de lli. Les imatges més internes indiquen que Meruah va ser destruïda relativament poc després de l'embalsamament, i que la coberta i alguns embolcalls addicionals es van aplicar per reunificar i restaurar el cos.

L'equip d'arqueòlegs creu que la capa de fang va donar als que cuidaven els morts l'oportunitat d'emular les pràctiques funeràries que feia l'elit amb resina importada utilitzant materials més barats i disponibles a escala local. El que encara no ha estat possible determinar és si aquesta pràctica estava molt estesa a l'Imperi Nou o si es reduïa a aquest cas excepcional.

DAVID RUIZ MARULL